

Ewa Wrochna

Dyrektor Muzeum Budownictwa Ludowego -Parku Etnograficznego w Olsztynku

**Program Działania Muzeum Budownictwa Ludowego-Parku Etnograficznego
w Olsztynku na lata 2020 – 2022**

WPROWADZENIE

Głównym celem działalności Muzeum Budownictwa Ludowego – Parku Etnograficznego w Olsztynku jest ochrona materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego dawnych ziem pruskich ze szczególnym uwzględnieniem Warmii, Mazur, Powiśla i historycznego obszaru Małej Litwy oraz upowszechnianie wiedzy o tym dziedzictwie. Zgodnie ze założeniami statutowymi Muzeum wypełnia swoją misję poprzez gromadzenie, katalogowanie, naukowe opracowanie, przechowywanie, konserwację, popularyzację i udostępnianie dóbr kultury związanych z etnografią, historią i sztuką tych regionów oraz poprzez prowadzenie działań naukowo-badawczych i edukacyjno-popularyzatorskich.

Plan na lata 2020-2022 został opracowany w oparciu o podstawowe akty prawne dotyczące Muzeum, w szczególności Ustawę z dnia 21 listopada 1996 o muzeach, Ustawę z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz Statut instytucji wprowadzony Uchwałą Nr XXXV/701/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 marca 2014 r. W opracowaniu niniejszego programu uwzględniono również postanowienia zawarte w dokumentach strategicznych województwa warmińsko-mazurskiego: Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, Programie wsparcia rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, Strategii rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 oraz Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020.

Plan jest kompatybilny ze sformułowanym w Strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 celem strategicznym 2 – Wzrost aktywności społecznej. W szczególności uwzględniono przesłanki wynikające z przyjętych w strategii dwóch celów strategicznych rozwoju regionu, tj. 2.1 Rozwój kapitału społecznego, kierunek działania C (instytucje publiczne) oraz 2.2 Wzrost dostępności i jakości usług publicznych, kierunek działania D (instytucje kultury i organizacje pozarządowe). Podpunkt pierwszy mówi o tworzeniu warunków dla wzmacniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym, wzmocnieniu edukacji obywatelskiej i kulturalnej, rozwoju kompetencji obywatelskich i kulturowych w kształceniu innym niż

formalne i upowszechnianiu różnych form uczestnictwa w kulturze. W podpunkcie drugim poruszane jest m. in. zagadnienie wzrostu jakości i różnorodności oferty kulturalnej regionu, przede wszystkim dla swoich mieszkańców. Przedstawione w planie kierunki działalności Muzeum są również kompatybilne ze wskazanym w strategii celem strategicznym 3 - Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych, gdzie w podpunkcie 3.2. Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej mowa jest o współpracy z obwodem kalininradzkim Federacji Rosyjskiej, który jest dla Warmii i Mazur ważnym i naturalnym, z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo, partnerem międzynarodowym.

W Strategii rozwoju turystyki województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 wskazano jako pierwszy kierunek strategiczny synergii kultury i turystyki. Wśród elementów aktywności kulturalnej istotnych dla atrakcyjności turystycznej regionu oraz wzbogacania oferty pobytowej Strategia wymienia m.in.: sztukę ludową, rękodzieło lokalne, festiwale kultury, ginące zawody, muzea. Dokument wskazuje na takie wartości jak „autentyczność lokalna i społeczna, aktywne angażowanie odbiorcy, w tym interakcja, możliwość uczestniczenia oraz doświadczania wydarzeń unikalnych, niepowtarzalnych” jako istotne wskaźniki konstruowania oferty turystyki kulturowej regionu, mające wpływ na zwiększenie zainteresowania turystów.

Plan spójny jest również z Programem wsparcia rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025, w którym jako główne przesłanie organizacji działalności kulturalnej w regionie wskazano na „(...) zwiększenie roli mieszkańców regionu i podmiotów niepublicznych jako animatorów kultury we wszystkich jej zróżnicowanych przejawach (zarówno jako współdecydentów, jak i wykonawców) i wykorzystać ich potencjał, aktywność oraz innowacyjność w kształtowaniu oferty dostosowanej do możliwości i potrzeb lokalnych społeczności, zgodnie z zasadą, że to ludzie (a nie instytucje) tworzą kulturę i jednocześnie są przez nią kształtowani”.

Wizja Muzeum na lata 2020- 2022

Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku to jeden z najważniejszych w obszarze południowo-wschodniego wybrzeża Bałtyku ośrodków zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego dawnych ziem pruskich, w szczególności zaś regionów Warmii, Mazur i Powiśla. Muzeum 2022 będzie muzeum Nowoczesnym, Otwartym i Bezpiecznym, dzięki czemu stanie się rozpoznawalną i trwale kojarzoną z Warmią i Mazurami europejską marką.

Muzeum Nowoczesne to muzeum wykorzystujące nowe technologie w zakresie ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego oraz upowszechniania tego dziedzictwa jako ważnego elementu polityk społeczno-kulturowych i konstruowania współczesnych repertuarów tożsamości regionalnej. Paradygmat nowoczesnego muzeum znajduje swoje odzwierciedlenie w takich planowanych przedsięwzięciach, jak budowa nowoczesnych przestrzeni magazynowych i wystawienniczych implementujących do Muzeum najnowsze

trendy w muzealnictwie światowym, modernizacja biblioteki muzealnej i digitalizacja zbiorów Muzeum.

Muzeum Żywe i Otwarte na Środowisko – otwartość Muzeum będzie się realizowała zarówno w wymiarze społecznym, jak i środowiska naturalnego. Poprzez realizację programu muzeum otwartego spełniony będzie efekt synergii inicjatyw Muzeum i jego środowiska w zakresie kształtowania kompetencji kulturowych, wspierania aktywności kulturalnej różnorodnych środowisk społecznych, tworzenia i partycypacji w kulturze. Realizacja tego celu zakłada szczególne uwzględnienie otwartości na środowiska defaworyzowane. To również współpraca z samorządami lokalnymi i regionalnymi, polskimi i zagranicznymi instytucjami kultury oraz ośrodkami naukowo-badawczymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami o podobnych celach i zadaniach działania w kraju i za granicą.

Muzeum Bezpieczne to muzeum, które będzie uwzględniać zarówno bezpieczeństwo gromadzonych zbiorów, jak też bezpieczeństwo zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy muzeum, a także bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego – ekosystemu, w ramach którego Muzeum funkcjonuje.

PROGRAM DZIAŁANIA

Program działania na lata 2020-2022 przedstawia główne kierunki rozwoju i działalności Muzeum we wszystkich dziedzinach jego funkcjonowania oraz podaje, tam gdzie to jest możliwe, konkretne działania oraz źródła finansowania.

I. ZBIORY MUZEALNE

1. GROMADZENIE

a. Obiekty architektury

Plan w zakresie gromadzenia obiektów nieruchomości zakłada przede wszystkim realizację zadań wynikających z projektu „Olsztynek-Kaliningrad – od wspólnej historii do przyszłego partnerstwa” w ramach programu transgranicznego Polska–Rosja na lata 2014-2020 oraz zakończenie rozpoczętych inwestycji.

- Zakończenie budowy XIX-wiecznej oryginalnej stodoły ze wsi Królikowo, gm. Olsztynek. Obiekt zaplanowany został jako przestrzeń wystawiennicza do eksponowania maszyn i narzędzi rolniczych. Realizacja zadania uzależniona będzie od posiadanych środków finansowych.

- Budowa kopii stajni z folwarku Tołkiny, gm. Korsze

Obiekt wybudowany zostanie jako uzupełnienie sektora dworsko-folwarcznego i przeznaczony będzie na magazyn studyjny muzealiów, czyli magazyn pełniący jednocześnie funkcje ekspozycyjne. Elewacja będzie kopią oryginalnej stajni, wnętrza zostały zaprojektowane jako nowoczesny magazyn dostosowany do wymogów przechowywania w nim muzealiów. W obiekcie zainstalowany zostanie monitoring oraz system antywłamaniowy i przeciwpożarowy. Magazyn wyposażony zostanie w metalowe systemy

regałów mobilnych oraz windę. Budowa planowana jest na lata 2020-2021, sfinansowana zostanie ze środków pozyskanych z programu transgranicznego w/w. Planowany koszt budowy obiektu wraz z wyposażeniem to ok. 860 000 EUR.

- Rozwinięcie i rozbudowa sektora Małej Litwy

Zrealizowane zostanie studium wykonalności oraz projekty budowlane czterech budynków stanowiących uzupełnienie zagród z Pempen i Gilge. Przygotowana zostanie dokumentacja techniczna do translokacji stajni z Gilge na nowe miejsce na terenie Muzeum. Realizacja zadań planowana jest na lata 2020-2021 ze środków pozyskanych w ramach programu transgranicznego w/w. Koszt: 30 000 EUR.

- Rozwinięcie i rozbudowa sektora dworsko-folwarcznego

Plan zakłada opracowanie studium wykonalności oraz dokumentacji technicznej do budowy wybranego dworu z regionu dawnych Prus Wschodnich, który stanowić będzie uzupełnienie zabudowy dworsko-folwarcznej. Zadanie sfinansowane zostanie ze środków pozyskanych w ramach programu transgranicznego w/w. Koszt: 30 000 EUR.

b. Muzealia ruchome

Gromadzenie muzealiów odbywać się będzie zgodnie z racjonalną, uzasadnioną i jasno określoną polityką gromadzenia zbiorów. Muzeum będzie pozyskiwać obiekty o bezpiecznym statusie prawnym, które mają pochodzenie lub związek z obszarem geograficznym dawnych ziem pruskich – współcześnie Warmii, Mazur, Powiśla i historycznego obszaru Małej Litwy oraz terenami macierzystymi obecnych mieszkańców tych regionów. Przyjęcie obiektów do zbiorów odbywać się będzie zgodnie z przyjętymi w Muzeum procedurami, a zakwalifikowaniem obiektów do inwentarza Muzeum zajmować się będzie, tak jak w latach poprzednich, Komisja Nabytków. Kształtowanie kolekcji muzealnych w latach 2020-2022 będzie powiązane z realizowanymi w muzeum projektami, tematami badawczymi i wystawami. W szczególności planuje się rozwój kolekcji związanych z: techniką rolną dawnych ziem pruskich, kulturą materialną i duchową terenu Małej Litwy, kulturą dworską dawnych ziem pruskich, rozwojem szkolnictwa na Mazurach, dziedzictwem protestanckim na Warmii, Mazurach i Powiślu.

c. Biblioteka

Biblioteka Muzeum zostanie poddana modernizacji w miarę możliwości finansowych i pozyskiwanych środków pozabudżetowych. W planowanym okresie planuje się wdrożenie w bibliotece funkcji informacji naukowej i tworzenia bibliografii dziedzinowych z obszarów ważnych dla funkcjonowania muzeum, które będą znaczącym wsparciem dla działalności merytorycznej prowadzonej przez pracowników Muzeum oraz interesariuszy zewnętrznych korzystających z naszej biblioteki. W miarę swoich możliwości biblioteka włączy się również w proces digitalizacji zasobów bibliotecznych. Zbiory biblioteki muzealnej zostaną szerzej udostępnione zewnętrznym interesariuszom. Katalog biblioteki muzealnej zostanie udostępniony on-line wszystkim zainteresowanym. Biblioteka Muzeum zostanie wyposażona

w nowoczesne, systemowe regały na książki, dzięki czemu wzrosną możliwości rozwoju księgozbioru i zwiększy się jego bezpieczeństwo.

2. KONSERWACJA I REMONTY

a. Obiekty architektury

Większość obiektów zgromadzonych w Parku Etnograficznym to obiekty drewniane, które nigdy nie przechodziły kompleksowych remontów. Stan zachowania niektórych z nich jest niezadawalający. W związku z powyższym plan remontów i konserwacji na najbliższe trzy lata zakłada zaplanowanie następujących działań, których realizacja uzależniona będzie od posiadanych środków finansowych:

- Zakończenie remontu spichlerza ze Skandawy (budynku biurowego): wykonanie remontu dwóch ścian szczytowych.
- Konserwacja wiatraka typu holender ze wsi Dobrocin: obiekt wymaga całkowitego remontu, w szczególności remontu mechanizmu wiatraka, elementów konstrukcyjnych, zmiany poszycia dachu, wykonania nowych skrzydeł, odgrzybienia, trucia owadów, impregnacji itp. Koszt szacunkowy remontu to ok. 915 000 zł.
- Konserwacja wiatraka typu paltrak z Ruskiej Wsi: drewniane elementy konstrukcyjne obiektu wymagają m.in. odgrzybienia, trucia owadów, impregnacji, uzupełnienia ubytków zgodnie z oryginalnym materiałem, wymiany poszycia i wykonania nowych skrzydeł. Koszt szacunkowy remontu obiektu to ok. 700 000 zł.
- Konserwacja wiatraka typu paltrak z Schönfliess: odgrzybienie, trucie owadów niszczących drewno, konserwacja konstrukcji i odtworzenie skrzydeł.
- Młyn wodny z Kaborna: remont koła wodnego.
- Kapliczka z Giedajt: rekonstrukcja obiektu.
- Chałupa ze wsi Burdajny: wymiana belek podwalinowych, usunięcie tynków wtórnych, naprawa tynków zewnętrznych i wewnętrznych.
- Salon Wystawowy: zainstalowanie własnego systemu ogrzewania obiektu lub znalezienie nowego źródła zasilania w ciepło.
- Remonty i konserwacje bieżące: w zależności od potrzeb remontowane i poddawane konserwacji będą: stolarka okienna i drzwiowa obiektów, ogrodzenia zagród, dachy, elementy architektury. Wykonywana będzie impregnacja powierzchniowa obiektów.

b. Muzealia ruchome

Plan konserwacji muzealiów ruchomych zakłada przede wszystkim konserwację obiektów w pracowni konserwatorskiej Muzeum. Prace będą prowadzone zgodnie z opracowywanym na dany rok planem konserwacji. Zakłada się systematyczną pracę przy obiektach wytypowanych na ekspozycje stałe i czasowe, a także przy obiektach wykorzystywanych podczas wydarzeń organizowanych przez Muzeum. Planuje się również prace konserwatorskie przy obiektach, które przenoszone będą do nowego magazynu. W sytuacjach nagłych przeprowadzana będzie konserwacja interwencyjna, zabezpieczająca obiekty przed

dalszą destrukcją. Dział Konserwacji Zbiorów zapewnić będzie stałą opiekę nad zgromadzonymi zbiorami, przeprowadzanie kwarantanny pozyskiwanych obiektów oraz przeprowadzanie corocznych szkoleń dotyczących profilaktyki konserwatorskiej dla opiekunów ekspozycji pracujących w muzeum w sezonie turystycznym. Do konserwacji zewnętrznej planuje się oddanie instrumentów muzycznych: polifonu i fisharmonii. Realizacja tego zadania uzależniona będzie od posiadanych środków finansowych.

3. OPRACOWYWANIE ZBIORÓW

Ewidencjonowanie i opracowywanie zbiorów realizowane jest w Muzeum również przy pomocy elektronicznej bazy danych MONA. W chwili obecnej istnieje pięć stanowisk komputerowych do wprowadzania danych. Planuje się rozwój kompetencji pracowników w zakresie obsługi i wykorzystania bazy w ramach przeprowadzanych szkoleń. W planowanym okresie kontynuowana będzie systematyczna praca nad uzupełnianiem dokumentacji fotograficznej muzealiów ruchomych, wykonywaniem inwentaryzacji obiektów architektury (jeśli będzie to możliwe również przy pomocy technologii 3D) oraz opracowywaniem naukowym wybranych zespołów muzealiów.

4. DIGITALIZACJA ZBIORÓW

Kontynuowana będzie praca nad wprowadzaniem wizerunków obiektów muzealnych do elektronicznej bazy danych MONA. Zdjęcia obiektów wykonywane będą w muzealnej pracowni fotograficznej. Planuje się rozwój pracowni poprzez jej doposażenie oraz szkolenie pracowników. W planowanym okresie Muzeum będzie aktywnie poszukiwało partnerów i funduszy do realizacji projektów cyfryzacji znajdujących się w Muzeum zabytków. Planowane działania obejmują m.in.: opracowanie modeli 3D obiektów architektury (również jako metoda archiwizacji budynków historycznych), szkolenie pracowników Muzeum w zakresie nowoczesnych narzędzi służących do ochrony dziedzictwa kulturowego.

5. ZABEZPIECZANIE I PRZECHOWYWANIE ZBIORÓW

a. Budowa nowego magazynu studyjnego muzealiów

Jednym z głównych celów planu jest wybudowanie nowoczesnego i bezpiecznego magazynu muzealiów, uwzględniającego zastosowanie nowoczesnych technologii zarówno w sposobie zabezpieczania zbiorów, jak i ich prezentacji. Jako magazyn muzealiów wybudowana zostanie kopia stajni z Tołkin. Opis inwestycji znajduje się w pkt. I.1.a.

b. Zakończenie modernizacji systemu przeciwpożarowego

W latach 2018-2019 zrealizowano dwa etapy zadania, w ramach którego wykonano kompletny projekt systemu sygnalizacji pożaru dla 46 obiektów, zamontowano 5 central, nową instalację systemu sygnalizacji pożaru w 16 obiektach oraz system wizualizacji w pomieszczeniu straży muzealnej. Plan zakłada objęcie wspomnianym systemem pozostałych obiektów w Muzeum.

c. Modernizacja biblioteki muzealnej

Biblioteka Muzeum zostanie wyposażona w nowoczesne systemowe regały na książki.

d. Modernizacja systemu CCTV na terenie Parku Etnograficznego

Planuje się zwiększenie liczby kamer i lamp na terenie Parku Etnograficznego oraz zainstalowanie kamer w wybranych obiektach zabytkowych.

e. Zainstalowanie systemu CCTV w obiektach muzealnych w centrum Olsztynka

W celu zwiększenia bezpieczeństwa w Salonie Wystawowym i Domu Mrongowiusza planuje się zainstalowanie systemu CCTV.

f. Modernizacja ogrodzenia terenu Parku Etnograficznego

Planowana jest wymiana bram wjazdowych oraz części ogrodzenia.

Realizacja zadań opisanych w punktach b-f uzależniona będzie od posiadanych środków finansowych.

II. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA

1. Tematy badawcze

Tematy badawcze przedstawione w planie wieloletnim wynikają przede wszystkim z realizacji projektu w ramach programu transgranicznego Polska-Rosja oraz planów wystawienniczych.

a. Układ zagrody chłopskiej i rybackiej z terenu Małej Litwy

Temat związany jest z realizacją projektu transgranicznego. Na podstawie badań archiwalnych ustalone zostaną zalecenia do projektów odtworzenia brakujących budynków w zagrodach z Pempen i Gilge. Realizacja zadania planowana jest na lata 2020-2021.

b. Zabudowa dworsko-folwarczna w dawnych Prusach Wschodnich

Temat związany z realizacją projektu transgranicznego. Na podstawie badań archiwalnych ustalone zostaną zalecenia do projektu budowy kopii wybranego dworu. Realizacja zadania planowana jest na lata 2020-2021.

c. Szkoła wiejska na Mazurach

Kontynuacja wieloletniego projektu badawczego, w ramach którego planuje się m. in. uzupełnienie o nowe obiekty wystawy „Szkoła wiejska z Mazur”, przygotowanie artykułów naukowych i publikacji na temat szkolnictwa na Mazurach w XIX i początkach XX wieku oraz historii szkoły w Pawłowie.

d. Protestantkie dziedzictwo na dawnych ziemiach pruskich

Wieloletni program badawczy, w ramach którego podjęte zostaną studia nad dziedzictwem ołęderskim na dawnych ziemiach pruskich. Planuje się m. in. zorganizowanie wystawy oraz przygotowanie artykułów naukowych na temat osadnictwa ołęderskiego, kultury Ołędrow oraz historii wsi Burdajny.

e. Technika w gospodarstwie wiejskim na dawnych ziemiach pruskich

Wieloletni program badawczy, w ramach którego przygotowane zostaną m. in. opracowanie naukowe na temat maszyn i urządzeń rolniczych w zbiorach Muzeum oraz artykuły na temat techniki rolniczej w Prusach Wschodnich.

f. Sztuka kowalstwa

Wieloletni program badawczy, w ramach którego planuje się m. in. opracowanie kolekcji kowalstwa w Muzeum, organizację wystawy, wydanie katalogu wystawy, publikację dla dzieci.

g. Opracowanie systemu kontroli warunków mikroklimatycznych w pomieszczeniach magazynu muzealiów (10 pomieszczeń)

Kontynuacja wieloletniego projektu, którego efektem będzie stworzenie systemu informacji o warunkach temperaturowo-wilgotnościowych, umożliwiającego kontrolę i wprowadzanie zmian dla poprawy warunków przechowywania muzealiów.

2. Wydawnictwa własne

- a. Kontynuacja wydawnictwa Zeszyty Naukowe MBL-PE.
- b. Kontynuacja serii wydawniczej „Seria pod śparogami”: planuje się wydanie publikacji poświęconych m. in. szkolnictwu na Mazurach w XIX i początkach XX wieku oraz dziedzictwu olęderskiemu na dawnych ziemiach pruskich.
- c. Kontynuacja serii wydawniczej „Baw się na ludowo”: planuje się wydanie publikacji poświęconych m. in. technice rolnej na dawnych ziemiach pruskich, szkole wiejskiej na Mazurach.
- d. Opracowywanie i wydawanie katalogów wystaw czasowych organizowanych przez Muzeum.

3. Artykuły w wydawnictwach własnych i zewnętrznych

Artykuły naukowe przygotowywane przez pracowników Muzeum publikowane będą przede wszystkim w Zeszytach Naukowych oraz w wydawnictwach zewnętrznych jako referaty wygłoszone podczas konferencji i seminariów.

4. Organizacja konferencji, sympozjów i seminariów.

- a. W roku 2020 w ramach realizacji projektu „Olsztynek-Kaliningrad - od wspólnej historii do przyszłego partnerstwa” zorganizowana zostanie konferencja „Stare miejsca – nowe znaczenia”. Ma ona na celu wymianę informacji i dobrych praktyk dotyczących adaptacji historycznych obiektów do nowych funkcji.
- b. W roku 2021 planuje się organizację ogólnopolskiej konferencji naukowej z serii „Olsztyneckie spotkania etnograficzne”.

III. DZIAŁALNOŚĆ WYSTAWIENNICZA

Realizując paradygmat muzeum nowoczesnego i otwartego na różnorodne potrzeby turystów planuje się szersze wykorzystanie nowych technologii w kształtowaniu narracji muzealnej: przede wszystkim większą ilość dostępnych dla turystów punktów multimedialnych dających dostęp do różnorodnych materiałów etnograficznych i historycznych związanych z prezentowanymi wystawami, a także wykorzystanie technologii QR-kodów, dzięki którym goście Muzeum uzyskają dostęp do szerszej informacji o prezentowanych zbiorach oraz do różnorodnych źródeł etnograficznych i historycznych.

1. Wystawy stałe

Wystawy stałe prezentowane będą w zabytkowych obiektach na terenie Parku Etnograficznego oraz w Domu Mrongowiusza. Część z wystaw, w miarę możliwości finansowych, zostanie zmodernizowana. Planuje się też zorganizowanie nowych ekspozycji.

a. Nowe wystawy w obiektach Parku Etnograficznego:

- „Technika w gospodarstwie wiejskim na dawnych ziemiach pruskich” eksponowana w stodole ze wsi Stęki. Prezentowane na niej będą urządzenia techniczne wykorzystywane w gospodarstwach rolnych Prus Wschodnich.
- „Olędrzy na dawnych ziemiach pruskich” eksponowana w chałupie z Burdajn. Poświęcona będzie osadnictwu i kulturze Olęderów na dawnych ziemiach pruskich.
- Wystawa muzealiów w nowym magazynie studyjnym: wybór muzealiów dokonany zostanie w roku otwarcia magazynu.

b. Modernizacja wystaw:

- Szkoła wiejska na Mazurach: pozyskanie nowych obiektów dotyczących szkolnictwa w dawnych Prusach Wschodnich.
- Wiatrak z Dobrocina: uzupełnienie ekspozycji o elementy multimedialne z informacjami na temat młynarstwa i pracy młynarza.
- Chałupa z Chojnika: uzupełnienie ekspozycji o elementy multimedialne obrazujące działanie poszczególnych urządzeń związanych z gospodarstwem wiejskim.
- Chałupa z Nowej Różanki: uzupełnienie ekspozycji o nowe obiekty i elementy multimedialne z informacjami.

2. Wystawy czasowe

Wystawy czasowe organizowane będą w Salonie Wystawowym mieszczącym się w gotyckim kościele parafialnym w centrum Olsztynka, Muzealnym Centrum Obsługi Turystów oraz plenerach Parku Etnograficznego. Planuje się m. in. organizację wystawy dotyczącej regionu Małej Litwy przygotowanej we współpracy z Muzeum Małej Litwy w Kłajpedzie, wystawy poświęconej twórczości profesora ASP w Warszawie Janusza Knorowskiego. Prezentowana będzie również wystawa „Plakat w skansenie polskim” zorganizowana przez muzeum w Ciechanowcu we współpracy w muzeami skansenowskimi, w tym także z naszym muzeum. Wystawy przygotowywane będą również w związku z organizowanymi przez Muzeum wydarzeniami plenerowymi. Organizacja wystaw odbywać się będzie zgodnie z kalendarzem wystaw ustalonym na dany rok kalendarzowy.

IV. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

1. Organizacja zajęć muzealnych:

- a. Opracowanie oferty zajęć muzealnych dla dzieci i młodzieży szkolnej, obejmującej ok. 20 tematów, uaktualnianej i/ lub poszerzanej co roku o nowe zagadnienia.
- b. Opracowanie i prowadzenie lekcji muzealnych w oparciu o aktualne wystawy stałe i czasowe, m. in. lekcja związana z wystawą „W zaułku historii”, „Sztuka wątku” i in.

- c. Przygotowywanie specjalnej oferty zajęć muzealnych na wakacje i ferie zimowe.
 - d. Organizowanie i prowadzenie warsztatów muzealnych na zamówienie instytucji, firm i innych podmiotów.
 - e. Organizowanie pokazów ginących zawodów, dawnych umiejętności wiejskich.
2. Przygotowanie ścieżek edukacyjnych:
 - a. Realizacja ścieżki edukacyjno-historycznej wraz z aplikacją mobilną dotyczącej zagrody chłopskiej i rybackiej z terenu Małej Litwy w ramach projektu transgranicznego.
 - b. Przygotowanie ścieżki prezentującej walory przyrodnicze Parku Etnograficznego we współpracy z nadleśnictwami oraz innymi organizacjami zajmującymi się ochroną przyrody. Realizacja zadania uzależniona będzie od pozyskanych środków finansowych.
3. Realizacja działań edukacyjnych na rzecz rodzin oraz seniorów:
 - a. Bilet rodzinny 2+2 na wstęp do Parku Etnograficznego i Salonu Wystawowego.
 - b. Udział Muzeum w programie „Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny”.
 - c. Udział Muzeum w projekcie „Warmińsko-Mazurska Karta Seniora”.
 - d. Udział w Warmińsko-Mazurskich Dniach Rodziny – organizacja imprezy plenerowej.
 - e. Udział w programie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Senior Plus.
 - f. Współpraca z seniorami w zakresie organizacji wspólnych przedsięwzięć.
 4. Przedsięwzięcia na rzecz osób niepełnosprawnych i innych grup defaworyzowanych:
 - a. Udostępnianie do zwiedzania wystawy „Dotknij kultury ludowej” skierowanej do osób niewidomych i niedowidzących. Udostępnienie audiodeskrypcji i katalogu wystawy napisanego alfabetem Braille’a.
 - b. Udostępnianie przewodnika po Muzeum napisanego alfabetem Braille’a.
 - c. Współpraca z ośrodkami zajmującymi się grupami defaworyzowanymi w zakresie realizacji wspólnych projektów oraz prowadzenia lekcji muzealnych.
 5. Udział w międzynarodowych, ogólnopolskich i regionalnych cyklicznych wydarzeniach edukacyjnych, takich jak: Europejskie Dni Dziedzictwa, „Zimowe ptakoliczenie”, Narodowe czytanie, Wielki Dzień Pszczół.
 6. Realizacja międzynarodowego projektu edukacyjnego „Kamień i drewno - materiały budownictwa tradycyjnego i ekspresji artystycznej”. Szczegółowy opis działania znajduje się w p. IX.2.
 7. Umożliwianie odbycia w Muzeum praktyk studenckich oraz wolontariatu.
 8. Udzielanie konsultacji merytorycznych z dziedziny etnografii, architektury, historii, konserwacji zabytków osobom prywatnym, organizacjom i instytucjom.
 9. Udostępnianie zbiorów do celów edukacyjnych.
 10. Współpraca ze szkołami i placówkami oświatowymi.

V. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA I POPULARYZATORSKA

1. Plan promocyjny na rzecz budowy wizerunku muzeum

Celem wszystkich podejmowanych przez Muzeum działań promocyjnych w planowanym okresie będzie budowanie wizerunku Muzeum jako instytucji nowoczesnej, otwartej na turystów oraz przyjaznej i bezpiecznej. W planowanym okresie działania promocyjne będą kierowane do wszystkich grup interesariuszy Muzeum. Planowane są wielokierunkowe działania w tym zakresie:

- a. Wykorzystywanie głównie bezpłatnych kanałów komunikacji, przede wszystkim mediów społecznościowych (Facebook, Instagram, YouTube) i innych form promocji, przy czym duża uwaga przywiązywana będzie do interakcji z adresatami działań promocyjnych – do pozyskiwania i analizy informacji zwrotnych.
- b. Kontynuowanie i rozwijanie współpracy z regionalnymi i ogólnopolskimi mediami (radio, telewizja, prasa) w zakresie promowania muzealnych zbiorów oraz organizowanych wydarzeń poprzez m. in. zapowiedzi muzealnych wydarzeń, udział pracowników Muzeum w programach radiowych i telewizyjnych, udostępnianie materiałów muzealnych oraz obiektów i plenerów Parku Etnograficznego, a także występowanie o objęcie wybranych wydarzeń patronatem medialnym.
- c. Zmodernizowanie strony internetowej Muzeum, tak aby była bardziej nowoczesna, przyjazna i dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- d. Wykorzystanie aktualnych modnych gier terenowych i innych programów typu geocaching (we współpracy z organizacjami zarządzającymi tymi projektami).
- e. Prowadzenie regularnego mailingu z informacjami o organizowanych wydarzeniach do mediów, muzeów i innych instytucji kultury, gospodarstw agroturystycznych, hoteli, punktów informacji turystycznej.
- f. Rozszerzenie akcji informacyjnej (bilbordy reklamowe) przy drodze ekspresowej nr 7, zachęcającej podróżujących tą drogą do odwiedzenia Muzeum.
- g. Szersza obecność Muzeum i promocja oferty muzealnej podczas krajowych i międzynarodowych wydarzeń promujących ruch turystyczny.
- h. Udostępnianie wewnątrz obiektów i plenerów Parku Etnograficznego do realizacji filmów, sesji zdjęciowych i innych przedsięwzięć przygotowywanych przez podmioty zewnętrzne.
- i. Aktywność Muzeum w stowarzyszeniach muzealnych oraz organizacjach promujących ruch turystyczny (regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych).
- j. Stworzenie nowego systemu identyfikacji wizualnej Muzeum.
- k. Opracowanie i wydanie nowej wersji przewodnika po Muzeum w kilku wersjach językowych.
- l. Podejmowanie działań w ramach konkursów samorządu województwa warmińsko-mazurskiego na przyznanie regionalnych znaków jakości.

2. Inne formy upowszechniania wiedzy o dziedzictwie kulturowym

Popularyzacji dziedzictwa kulturowego służy cała działalność statutowa Muzeum, w tym wspomniane już wyżej działania: wystawiennictwo, edukacja, udostępnianie zbiorów. Szczególnym sposobem tej działalności, najbardziej widocznym dla turystów, jest organizacja wydarzeń plenerowych. Kierunki działań w tym zakresie będą następujące:

- a. Organizacja rocznie około 20 imprez plenerowych oraz wernisaży zgodnie z opracowywanym co roku kalendarzem.
- b. Organizacja Święta Ziół jako wydarzenia wpisanego do regionalnego kalendarza imprez.
- c. Kontynuacja organizacji oraz poszerzenie formuły wiodących imprez Muzeum, takich jak Regionalne Święto Ziół, Targi Chłopskie, Majówka w skansenie.
- d. Współpraca z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie organizacji Warmińsko-Mazurskich Dożynek Wojewódzkich.
- e. Organizacja tematycznych imprez o charakterze edukacyjnym, takich jak Skansen dzieciom, Tajemnice cieszki oraz innych imprez w oparciu o kulturę ludową i obrzędowość oraz hodowane w Muzeum zwierzęta.
- f. Organizacja imprez na terenie Muzeum w ramach regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych działań i projektów, takich jak Europejskie Dni Dziedzictwa, Europejska Noc Muzeów, Zimowe Ptakolice Wielki Dzień Pszczół.
- g. Współorganizacja Festiwalu Wschód Piękna.
- h. Organizacja koncertów w Kościele z Rychnowa.
- i. Utrzymanie merytorycznego charakteru wydarzeń poprzez organizowanie ekspozycji tematycznych, promowanie współczesnej twórczości ludowej, prezentacje dawnych zawodów i umiejętności.
- j. Współpraca ze stowarzyszeniami oraz innymi podmiotami przy organizacji imprez organizowanych przez te podmioty na terenie Muzeum.
- k. Udostępnianie terenu Parku Etnograficznego do organizacji komercyjnych imprez przygotowywanych przez podmioty zewnętrzne.

VI. ORGANIZACJA RUCHU TURYSTYCZNEGO. UDOGODNIENIA DLA TURYSTÓW

Park Etnograficzny czynny będzie przez cały rok, przy czym w okresie od 1 listopada do 14 kwietnia możliwe będzie zwiedzanie obiektów tylko z zewnątrz ze względu na warunki klimatyczne i specyfikę ekspozycji skansenowskich. Planuje się jednak możliwość udostępniania części obiektów w okresie zimowym w przypadku zmodernizowania systemów grzewczych i spełnienia warunków konserwatorskich. Godziny udostępniania, dni bezpłatnego wstępu oraz cennik biletów będą określane co roku w Regulaminie udostępniania MBL-PE w Olsztynku, wprowadzanym zarządzeniem Dyrektora Muzeum.

Całorocznej obsłudze ruchu turystycznego będzie służyć oddane ostatnio do użytku Muzealne Centrum Obsługi Turystów. Znajdują się tam kasy biletowe, biuro przewodników

muzealnych, sklepik z pamiątkami i wydawnictwami, sale edukacyjne i przestrzeń wystawiennicza.

Dostosowując się do potrzeb turystów kontynuować będziemy możliwość samodzielnego zwiedzania lub zwiedzania z przewodnikiem muzealnym. W planowanym okresie turyści wybierający opcję samodzielnego zwiedzania będą mogli skorzystać z wielu form uzyskiwania informacji o muzeum i muzealnych zbiorach, w tym również nowych, takich jak audiobook i QR-kody. Wyjątkowym w skali regionu i kraju źródłem informacji muzealnej będą w dalszym ciągu opiekunowie ekspozycji w obiektach.

W organizacji ruchu turystycznego zawsze uwzględnialiśmy i będziemy uwzględniać aspekt wyrównywania szans dostępu do kultury przez osoby niepełnosprawne. Przede wszystkim osoby te mogą zakupić bilety ze zniżką. W chałupie z Chojnika eksponowana będzie specjalna wystawa „Dotknij kultury ludowej”, dedykowana głównie osobom z dysfunkcją wzroku. Osoby z taką dysfunkcją mogą także skorzystać z przewodników po Muzeum napisanych alfabetem Braille’a. Turyści z niepełnosprawnością ruchową będą mogli wjeżdżać pojazdem na teren Muzeum oraz skorzystać ze specjalnie przygotowanych podjazdów do obiektów. Na terenie Muzeum udostępniane będą dwie nowoczesne toalety dla osób niepełnosprawnych. Także w nowo budowanych obiektach uwzględnianie będą potrzeby osób niepełnosprawnych.

Goście muzealni będą mogli skorzystać z szeregu udogodnień, z których najważniejsze to: internetowa sprzedaż biletów, parking dla turystów, możliwość spożycia posiłku w karczmie, pijalnia ziół z naparami, herbatami ziołowymi, przetworami i domowymi wypiekami, automat do kawy, herbaty oraz innych napojów na terenie Parku, miejsca wypoczynku, sklepik muzealny z pamiątkami i wydawnictwami oraz możliwość wejścia na teren Parku z pupilem.

Obiekty zlokalizowane w centrum Olsztynka - Salon Wystawowy i Dom Mrongowiusza – udostępniane do zwiedzania będą w okresie od 1 maja do 30 września. Godziny udostępniania, dni bezpłatnego wstępu oraz cennik biletów będzie określany każdorocznie w Regulaminie udostępniania MBL-PE w Olsztynku, wprowadzanym zarządzeniem Dyrektora Muzeum.

VII. INFRASTRUKTURA I WYPOSAŻENIE MUZEUM

1. Kontynuacja termomodernizacji budynku biurowego

W roku 2011 wymieniono okna, a w roku 2019 wykonano remont dachu i ocieplono dwie ściany budynku. Planowane jest zakończenie docieplania obiektu oraz modernizację systemu centralnego ogrzewania, tj.: wymianę pieca, grzejników oraz instalacji doprowadzającej.

2. Budowa pszczelnika

Planuje się rekonstrukcję pszczelnika - obiektu charakterystycznego dla pszczelarstwa na ziemiach pruskich. Obiekt służyć będzie celom ekspozycyjnym.

3. Budowa wiaty wystawienniczej

Planuje się wybudowanie wiaty wystawienniczej na bazie tradycyjnego obiektu gospodarczego. Ekspozowane tu będą pojazdy konne oraz maszyny rolnicze dotychczas ekspozowane na wolnym powietrzu.

4. Środki transportu, maszyny i narzędzia rolnicze

Specyfikę Muzeum, oprócz obiektów zabytkowych, tworzy gospodarstwo rolno-hodowlane. Dlatego też niezbędny dla prawidłowo funkcjonującej jednostki jest sprawny sprzęt rolniczy i transportowy. W związku z tym planuje się zakup niezbędnych maszyn rolniczych i innych pojazdów.

Realizacja zadań 1- 4 uzależniona będzie od posiadanych środków finansowych.

VIII. KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA KULTUROWO-PRZYRODNICZEGO. PROWADZENIE GOSPODARKI ROLNO-HODOWLANEJ

Bardzo wiele uwagi poświęciliśmy przez ostatnie lata dbałości o środowisko kulturowo-przyrodnicze charakterystyczne dla obszarów wiejskich. Taka polityka będzie kontynuowana przez najbliższe 3 lata.

Muzeum jest zarejestrowanym gospodarstwem rolnym. Plan zakłada kontynuację prowadzenia gospodarki rolnej. Działania w tym zakresie będą obejmowały prowadzenie całorocznych prac polowych. Prowadzona będzie praca nad poprawą jakości gleby poprzez wysiew roślin motylkowych oraz zmianę płodozmianu, odnawiana będzie ruń pastwiskowa na użytkowanych łąkach. W najbliższych trzech latach kontynuowane będzie prowadzenie gospodarki rolnej w sposób umożliwiający osiąganie plonów na poziomie potrzeb własnych pomimo posiadania słabych gleb - klasy V i VI. Pola uprawne obsiewane będą głównie owsem i pszenżytem, które stanowić będą karmę dla hodowanych w Muzeum zwierząt. Podobnie jak siano z łąk kośnych.

Obiekty architektury prezentowane są w naturalnym środowisku, tj. w zagrodach z przydomowymi ogródkami kwiatowymi, warzywnymi i ziołowymi. Utrzymane zostaną dotychczasowe ogrody kwiatowe, przy niektórych obiektach założone zostaną nowe, m. in. przy chałupie nr 2 z Kaborna oraz chałupie z Łutynowa. Przy tej ostatniej posadzone zostaną krzewy owocowe. Kontynuowane będzie zagospodarowywanie dużego ogrodu kwiatowego wokół Muzealnego Centrum Obsługi Turystów.

W Muzeum hodowane są zwierzęta gospodarskie, stanowiące dużą atrakcję dla turystów. Wysokie koszty utrzymania zwierząt (opieka weterynaryjna, prace pielęgnacyjne, żywienie), a także zakończenie procesu odnawiania genotypów w regionie, a co za tym idzie brak popytu na zwierzęta gospodarskie wymagają zmiany polityki w zakresie hodowli zwierząt w Muzeum. Plan na lata 2020-2022 zakłada utrzymanie dotychczasowych stad bez ich powiększania. Zwierzęta ekspozowane będą podczas zajęć muzealnych i imprez. Prowadzona będzie dotychczasowa współpraca z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim, Warmińsko-

Mazurskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w dziedzinie rolnictwa i hodowli.

IX. WSPÓLPRACA ZAGRANICZNA. ROZWÓJ SIECI PARTNERSTW ZAGRANICZNYCH

Kierunki współpracy zagranicznej na lata 2020-2022 są następujące:

1. Rosja, obwód kaliningradzki: prowadzona będzie współpraca z Ogrodem Zoologicznym w Kaliningradzie w zakresie realizacji wspólnego projektu „Olsztynek-Kaliningrad – od wspólnej historii do przyszłego partnerstwa” w ramach programu transgranicznego Polska – Rosja 2014-2020. Muzeum realizować będzie w projekcie następujące działania: wybudowanie magazynu studyjnego dla muzealiów ruchomych, wykonanie studium wykonalności oraz dokumentacji technicznej do budowy czterech obiektów z regionu Małej Litwy i dworu z zespołu folwarcznego oraz projektu przeniesienia stajni z Gilge w inne miejsce na terenie Muzeum, organizacja międzynarodowej konferencji naukowej „Dawne miejsca – nowe znaczenia”, stworzenie ścieżki historyczno-edukacyjnej w rejonie Małej Litwy w formie tradycyjnej oraz w formie aplikacji mobilnej, dostępnej także dla osób z dysfunkcjami.

Całkowita wartość projektu wynosi 1 939 866 EUR. Wartość naszej części to 1 020 808, 38 EUR, z czego kwota dofinansowania wynosi 918 727,38 EUR. Realizacja projektu przewidziana jest na dwa lata. W przypadku ogłoszenia następnych programów w ramach europejskiej wspólnoty terytorialnej przewidziane jest kontynuowanie współpracy z Ogrodem Zoologicznym w Kaliningradzie nad opracowaniem i złożeniem kolejnego wniosku.

2. Francja i Chorwacja: prowadzona będzie współpraca ze stowarzyszeniami i innymi partnerami (6 podmiotów) z regionów partnerskich Warmii i Mazur: departamentu Côtes d'Armor z Francji oraz Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej w zakresie realizacji wspólnego projektu „Kamień i drewno - materiały budownictwa tradycyjnego i ekspresji artystycznej” w ramach programu Erasmus + [Partnerstwa strategiczne dla edukacji szkolnej]. Koordynatorem projektu jest Stowarzyszenie Côtes d'Armor-Warmia i Mazury z Saint-Brieuc. Projekt skierowany jest do uczniów szkół zawodowych z Polski, Francji i Chorwacji i dotyczy włączenia działań artystycznych w program edukacji zawodowej. Działania Muzeum w projekcie dotyczą zagadnień szeroko rozumianej ochrony dziedzictwa kulturowego w zakresie tradycyjnego budownictwa regionalnego. Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2019-2021. Całkowita wartość projektu wynosi 183 102 EUR, z czego na działania merytoryczne w Muzeum przeznaczonych jest 6000 EUR.

3. Niemcy: planuje się nawiązanie współpracy w muzeami na wolnym powietrzu w Niemczech (Lindlar, Diesdorf) oraz z Muzeum Prus Wschodnich w Luneburgu i Centrum Kultury Prus Wschodnich w Ellingen. Współpraca dotyczyć będzie m. in. udziału w konferencjach, organizacji wizyt studyjnych, wymiany dobrych praktyk, organizacji wspólnych wystaw, wymiany materiałów historyczno-archiwalnych. Kontynuowana będzie

współpraca ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Mazur z Scharnebeck. Pracownicy muzeum uczestniczyć będą w wydarzeniach organizowanych przez stowarzyszenie na terenie naszego kraju. Planuje się podjęcie nowych inicjatyw, takich jak organizacja wykładów i odczytów na terenie naszego Muzeum na tematy związane z dziedzictwem protestanckim na dawnych ziemiach pruskich.

4. Litwa: kontynuowana będzie współpraca z Muzeum Małej Litwy w Kłajpedzie.

W planowanym okresie zaplanowana została organizacja wspólnej wystawy w naszym muzeum na temat historycznego regionu Małej Litwy. W przypadku ogłoszenia programów współpracy transgranicznej prace nad opracowaniem i złożeniem wspólnego wniosku z Muzeum Małej Litwy w Kłajpedzie lub skansenem w Rumszyszkach.

5. Ukraina: planuje się rozwinąć nawiązane w roku 2019 kontakty z Muzeum Architektury i Kultury Ludowej we Lwowie w celu organizacji wspólnych przedsięwzięć, takich jak wymiana dobrych praktyk, udział w konferencjach.

6. Prowadzona będzie współpraca ze AOEM – Europejskim Stowarzyszeniem Muzeów na Wolnym Powietrzu w zakresie udziału w konferencjach, wspólnych publikacjach i wystawach. Planowane jest przystąpienie Muzeum do AOEM.

X. WSPÓLPRACA MUZEUM Z PODMIOTAMI KRAJOWYMI. ROZWÓJ SIECI PARTNERSTW KRAJOWYCH

1. Współpraca z samorządami trzech szczebli województwa warmińsko-mazurskiego

a. Samorzady gminne i powiatowe

Samorzady naszego regionu coraz częściej odkrywają potrzebę sięgania w kształtowaniu swojej lokalnej przestrzeni kulturowej do wiedzy na temat różnych aspektów historii kultury regionu. Znajduje to swój wyraz w zapotrzebowaniu na konsultacje merytoryczne, o które instytucje samorządu gminnego zwracają się do Muzeum. W odpowiedzi na to zgłaszane zapotrzebowanie społeczne Muzeum planuje poszerzać zakres udzielanego samorządom wsparcia merytorycznego poprzez rozwijanie platform konsultacyjnych, udostępnianie zbiorów, wsparcie merytoryczne przy tworzeniu lokalnych izb pamięci i innych form udostępniania zbiorów kultury lokalnym społecznościom, tworzenie i udostępnianie materiałów poświęconych dziedzictwu kulturowemu regionu, partnerstwo w realizowanych przez samorzady projektach. Muzeum będzie uczestniczyło również aktywnie w ochronie dziedzictwa kulturowego w społecznościach lokalnych, służąc samorządom zarówno kompetentną informacją czy też przyjmując do zbiorów muzealnych zabytki kultury materialnej, wymagające szczególnej opieki.

b. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Muzealni eksperci brać będą aktywny udział w pracach powoływanych przez Samorząd Województwa gremiów doradczych i komisjach konsultacyjnych. Muzeum uczestniczyć będzie w promocji regionu – wybrane muzealne imprezy wpisane są do kalendarza imprez regionalnych. Muzeum uczestniczyć będzie także w wydarzeniach organizowanych przez

Samorząd Województwa prezentując na nich istotne walory regionalnego dziedzictwa kulturowego. Od 2011 roku w Muzeum organizowane są Dożynki Wojewódzkie we współpracy z Departamentem Rozwoju Obszarów Wiejskich. Planuje się kontynuację tej współpracy. Muzeum aktywnie uczestniczyć będzie w programach społecznych inicjowanych i wspieranych przez Samorząd Województwa. Kontynuowany będzie udział w Warmińsko-Mazurskich dniach Rodziny poprzez organizację wydarzenia plenerowego „Ja i moja rodzina w skansenie” oraz w programach Warmia i Mazury dla Dużej Rodziny, Warmińsko-Mazurska Karta Seniora, Europejskie Dni Dziedzictwa na Warmii i Mazurach. Dobrą tradycją muzealnych wydarzeń jest obejmowanie ich patronatem Marszałka Województwa. Plan zakłada zwracanie się o patronat nad najważniejszymi wydarzeniami muzealnymi.

2. Sieć partnerstw krajowych

Partnerstwo krajowe Muzeum realizowane będzie przede wszystkim poprzez aktywność w działalności krajowych organizacjach branżowych, głównie Stowarzyszeniu Muzeów Na Wolnym Powietrzu, z którym w poprzednich latach realizowano wspólne działania, takie jak wydawnictwa, konferencje naukowe. Na najbliższe lata w planach stowarzyszenia zakłada się organizację wyjazdów studyjnych do zagranicznych ośrodków muzealnych oraz organizację kolejnych konferencji stanowiących istotne forum wymiany doświadczeń środowisk muzealnych. Drugim ważnym partnerstwem krajowym, w którym Muzeum uczestniczy jest Stowarzyszenie Muzealników Polskich. W ramach tej organizacji kontynuowane będą dotychczasowe formy współpracy, przede wszystkim poprzez aktywność w przedsięwzięciach warmińsko-mazurskiego oddziału stowarzyszenia. Muzeum będzie brało udział w konsultacjach nad powoływaniem muzealnych sieci partnerstw, mających na celu m. in. wsparcie techniczne, technologiczne, wspólne akcje promocyjne itp.

Planuje się również wystąpienie z propozycją powołania regionalnego partnerstwa różnych organizacji związanych z ochroną i promocją dziedzictwa kulturowego regionu, którego przedmiotem byłby warmińsko-mazurski szlak wiatraków. Próba organizacji tej sieci partnerstwa zostanie podjęta we współpracy z Departamentem Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

3. Współpraca z muzeami i innymi instytucjami kultury

W planowanym okresie Muzeum będzie podejmowało wielopłaszczyznową współpracę z wieloma muzeami i instytucjami kultury. Współpraca ta dotyczyć będzie przede wszystkim wystawiennictwa (udostępniania i wypożyczania zbiorów), współorganizacji wydarzeń, konsultacji merytorycznych, wymiany wydawnictw. Kontynuowana i rozwijana będzie współpraca przede wszystkim z instytucjami z naszego regionu. Z Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie oraz Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie współpraca realizowana będzie w zakresie wzajemnego użyczenia obiektów, bieżących konsultacji i współpracy merytorycznej. Planuje się podjęcie starań o realizację wspólnego projektu wystawienniczego dotyczącego organizacji wystawy prac znanego olsztyńskiego twórcy Henryka Rejbakoza.

W planowanym okresie Muzeum będzie kontynuowało współpracę z Filharmonią Warmińsko-Mazurską w Olsztynie w zakresie organizacji wydarzeń muzycznych. Z Teatrem im. Aleksandra Sewruka w Elblągu na rok 2021 planowana jest wspólna organizacja spektaklu plenerowego na terenie Muzeum z okazji 45-lecia założenia teatru.

Muzeum kontynuować będzie współpracę również z muzeami typu skansenowskiego, muzeami etnograficznymi oraz innymi muzeami organizującymi wystawy etnograficzne. Na dzień dzisiejszy planowane jest m. in. wypożyczenie wystawy „Sztuka wątku” do Muzeum w Ostródzie oraz eksponatów na wystawę stałą do Muzeum Historii Polski. Pracownicy Muzeum będą brali czynny udział w konferencjach, szkoleniach, forach dyskusyjnych i konsultacyjnych.

4. Współpraca z instytucjami naukowymi (szkołami wyższymi, instytutami badawczymi)

Muzeum będzie kontynuowało współpracę z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie (Wydziałem Bioinżynierii Zwierząt oraz Wydziałem Biologii i Biotechnologii) w zakresie ochrony zagrożonych gatunków oraz hodowli zwierząt charakterystycznych dla regionu warmińsko-mazurskiego, a także w zakresie współpracy w ramach Zeszytów Naukowych MBL-PE (Katedra Architektury Krajobrazu i Agroturystyki). Kontynuowana i rozwijana będzie współpraca z Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie: Dziekan Wydziału Historycznego UJ prof. Jan Świąch jest członkiem Rady Naukowej Muzeum. Planuje się włączenie prof. Katarzyny Barańskiej z Katedry Zarządzania Kulturą do Rady Naukowej Zeszytów Naukowych MBL-PE. Ponadto Muzeum będzie rozwijało współpracę z innymi uczelniami i instytutami badawczymi dotyczącą organizacji praktyk studenckich, wolontariatu oraz w zakresie hodowli zwierząt, m. in.: Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, z Instytutem Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie, Stacją Badawczą w Popielnie.

5. Współpraca ze stowarzyszeniami, fundacjami i grupami nieformalnymi działającymi na terenie województwa warmińsko-mazurskiego

Planuje się, wzorem lat ubiegłych, współpracę z wieloma organizacjami regionalnymi lub ogólnopolskimi prowadzącymi swoją działalność również na terenie naszego województwa. Współpraca prowadzona będzie przede wszystkim w zakresie ochrony i szeroko pojętej popularyzacji dziedzictwa kulturowego regionu oraz edukacji regionalnej. Pierwsza grupa organizacji to różnorodne stowarzyszenia twórców i artystów. Przewiduje się udostępnianie im miejsca do pracy twórczej, do organizacji plenerów artystycznych oraz umożliwienie sprzedaży prac w muzealnym sklepiku. Zaproszenia na organizowane przez Muzeum wydarzenia będą wysyłane do organizacji formalnych i nieformalnych, a także twórców indywidualnych. Obecność organizacji w Muzeum umożliwi prezentację współczesnej różnorodności kulturowej, a stowarzyszenia biorąc udział w wydarzeniach i prezentując swoją działalność będą miały możliwość doskonalenia swoich umiejętności i zdobywania środków na rozwój. Druga grupa organizacji pozarządowych, z którym Muzeum będzie

prowadziło i rozwijało współpracę to organizacje działające na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz takie, które w swoich programach działalności i praktyce uwzględniają komponent dziedzictwa. Współpraca z tymi organizacjami rozwijana będzie w obszarach m. in. wolontariatu, edukacji regionalnej i kulturowej, przygotowywania wspólnych publikacji i wydawnictw, badań i działalności naukowej, zachowania dziedzictwa przyrodniczego, bioróżnorodności i ochrony zagrożonych gatunków. Trzecia grupa stowarzyszeń i przestrzeń współpracy wiąże się z aktywnością Muzeum w obszarze Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw. Muzeum będzie aktywnie rozwijać współpracę z organizacjami działającymi na rzecz grup defaworyzowanych głównie w dziedzinie edukacji regionalnej oraz konsultacji merytorycznych. Planuje się udział Muzeum w wydarzeniach i akcjach organizowanych na rzecz grup defaworyzowanych, organizację specjalnych edukacyjnych warsztatów wyjazdowych oraz konsultacje z przedstawicielami w/w organizacji w zakresie wyrównywania szans i znoszenia barier w przestrzeni muzealnej.

XI. PRZEDSIĘWZIĘCIA W ZAKRESIE POZYSKIWANIA POZABUDŻETOWYCH ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA DZIAŁALNOŚĆ MUZEUM

Prowadzone będą wielokierunkowe działania w zakresie pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na działalność muzeum. Z jednej strony będzie to opracowywanie i składanie wniosków o dofinansowanie na realizację projektów merytorycznych, z drugiej strony wykorzystywanie bazy lokalowej i zasobów Muzeum.

W ciągu najbliższych trzech lat planuje się opracowywanie i składanie wniosków do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w szczególności na działalność wystawienniczą, edukacyjną oraz konserwację i remonty obiektów. W przypadku ogłoszenia konkursów w ramach programów europejskiej wspólnoty terytorialnej przygotowywane będą wnioski wspólnie w partnerami rosyjskimi i litewskimi. Prowadzone będą coroczne działania w zakresie uzyskania dofinansowania unijnego w związku z prowadzoną gospodarką rolną. W zakresie realizacji działań proekologicznych planuje się składanie wniosków do podmiotów, takich jak Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Fundacja KGHM.

Pozabudżetowe środki finansowe pozyskiwane będą ze sprzedaży biletów wstępu do muzeum, lekcji muzealnych, usług przewodnickich, opłat parkingowych oraz sprzedaży muzealnych pamiątek i wydawnictw. Kontynuowana będzie dzierżawa muzealnych obiektów: karczmy ze Skandawy i chałupy z Pempen. Wynajmowane też będą kioski oraz drewniane stragany. Kościół z Rychnowa udostępniany będzie na organizację uroczystości ślubnych, koncerty i inne wydarzenia. Atrakcyjny krajobrazowo teren Parku Etnograficznego oraz muzealne obiekty udostępniane będą odpłatnie na potrzeby realizacji filmów, wideoklipów, sesji zdjęciowych, organizacji imprez i innych działań przez podmioty zewnętrzne.

XII. ORGANIZACJA MUZEUM / SZKOLENIA

Struktura organizacyjna Muzeum regularnie dostosowywana będzie do potrzeb wynikających z realizacji aktualnych planów rocznych, prowadzonych projektów z dofinansowaniem zewnętrznym oraz do zmieniających się warunków otoczenia Muzeum.

Pracownicy Muzeum będą mieli możliwość doskonalenia swoich umiejętności i podnoszenia kwalifikacji podczas szkoleń z zakresu ich działalności.

XIII. WARUNKI FINANSOWE MUZEUM

Działalność Muzeum w latach 2020-2022 opierać się będzie o różne źródła finansowania. Podstawowym źródłem finansowania w planowanym okresie będzie dotacja Organizatora, która w poprzednich latach stanowiła średnio około 70% udziału w przychodach ogółem. Pozostałe środki pozyskiwane były z innych dotacji oraz przychodów własnych. W latach 2020 – 2022 przy utrzymaniu dotacji na poziomie ok. 3 000 000 zł prognozuje się sukcesywny wzrost przychodów własnych. Podejmowane też będą działania w zakresie pozyskiwania nowych źródeł finansowania.

W przychodach własnych ze sprzedaży największy procent stanowiły w poprzednich latach środki ze sprzedaży działalności kulturalnej. Planuje się utrzymać tę tendencję. Przychody uzyskiwane będą głównie ze sprzedaży biletów wstępu do muzeum, prowadzenia lekcji muzealnych, opłat parkingowych. Inną formą pozyskiwania środków własnych będzie dzierżawa obiektów muzealnych, wynajem straganów, udostępnianie obiektów muzealnych na konferencje, szkolenia, koncerty i inne wydarzenia, udostępnianie terenu Parku Etnograficznego na organizację wydarzeń plenerowych i inną działalność typu realizacja filmów, wideoklipów, sesji zdjęciowych przez podmioty zewnętrzne.

Na lata 2020-2022 planuje się pozyskiwać dotacje na poziomie lat poprzednich w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, płatności rolnośrodowiskowej, płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami oraz do zużytego materiału siewnego. W przypadku ogłoszenia konkursów, których tematyka znajdzie się w obrębie działalności statutowej Muzeum składane będą wnioski o dofinansowanie do ministerstw, instytucji, organizacji i innych podmiotów.

W latach 2020-2021 Muzeum otrzyma środki finansowe na realizację działań w ramach projektów unijnych:

- 918 727 EUR - „Olsztynek-Kaliningrad – od wspólnej historii do przyszłego partnerstwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020;
- 6000 EUR - „Kamień i drewno - materiały budownictwa tradycyjnego i ekspresji artystycznej” w ramach programu Erasmus + [Partnerstwa strategiczne dla edukacji szkolnej].

.....
Organizator